SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

WYDZIAŁU POWIATOWEGO POWIATU SĘPOLEŃSKIEGO

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnich z dnia $\frac{13.\ XII.\ 1872\ r.}{19.\ III.\ 1881\ r.}$

za czas od 1 kwietnia 1930 r. do 31 marca 1931 r.

Czcionkami Drukarni i Księgarni Polskiej — Sępolno.

SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

WYDZIAŁU POWIATOWEGO POWIATU SĘPOLEŃSKIEGO

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnich z dnia $\frac{13.\ XII.\ 1872\ r.}{19.\ III.\ 1881\ r.}$

za czas od 1 kwietnia 1930 r. do 31 marca 1931 r.

Czcionkami Drukarni i Księgarni Polskiej — Sępolno.

Stosownie do § 127 ordynacji powiatowej przedkłada Wydział Powiatowy Sejmikowi Powiatowemu następujące sprawozdanie administracyjne za czas od 1. IV. 1930 r. do 31. III. 1931 r.

I. Statystyka.

W stosunku do statystyki roku zeszłego nie zaszły żadne zmiany.

II. Starosta i deputowani.

Na czele powiatu stoi od 16. VII. 1926 r. Starosta Powiatowy Jan Ornass, deputowanym powiatowym jest szambelan Łucjan Prądzyński, ziemianin z Skarpy.

III. Sejmik Powiatowy.

Skład członków Sejmiku Powiatowego nie uległ zmianie. Sejmik Powiatowy odbył w roku sprawozdawczym 4 posiedzenia, a mianowicie: 18. VI. 1930 r., 16. XII. 1930 r., 4. II. 1931 r. i 26. II. 1931 r. na których załatwiono 38 spraw.

Z pośród ważniejszych uchwał wymienić należy:

1) Uchwalenie zmiany statutu Kom. Kasy Oszczędności.
2) „ instrukcji dla Komisji Rewizyjnej Kom. Kasy Oszczędn.
3) „ pożyczki długoterminowej w kwocie 70.000,— zł z Kom. Banku Kredytowego.
4) „ regulaminu dla Komisji Kulturalno-Oświatowej.
5) „ statutu o opłatach powiatowych za zbadanie zwierząt rzeźnych i mięsa.

IV. Wydział Powiatowy.

Skład Wydziału Powiatowego nie uległ zmianie. Posiedzeń odbył Wydział Powiatowy 13, na których załatwiono 326 spraw.

Ogólna liczba dziennika biurowego wynosi 9 039.

V. Sejmik Wojewódzki.

Członkami Sejmiku Wojewódzkiego są:

1) szamb. Prądzyński Lucjan, ziemianin z Skarpy
2) Schweitzer Bolesław, ziemianin z Wituni

jako zastępcy:

1) Rajewski Kasper, sekr. Z. Z. P. z Kamienia
2) Ernest Paweł, burmistrz miasta Kamienia z Kamienia.

VI. Urzędnicy Wydziału Powiatowego.

Dyrektorowi Kas Powiatowych Bruskiemu, który był czynny w Oddziale Rachunkowym Wydz. Pow. powierzono kierownictwo Oddziału Kom. Kasy Oszczędności w Więcborku. Pozatem zmiany nie zaszły.

VII. Sprawozdanie z wykonania budżetu

Powiatowej Kasy Komunalnej za r. 1930/31 i zestawienie o finansach powiatowych

Dział	Treść wedł. budżetu	Sumy preliminowane (razem)	Sumy wykonane budżetem			Uwagi
			Dochód	Zaległości czynne	Razem	
I.	Majątek	11.937,80	9.611,13		9.611,13	
II.	Przedsiębiorstwa komunalne . .					
III.	Subwencje i dot.	114.260,90	102.747,70		102.747,70	
IV.	Zwroty	19.055,57	16.502,27	267,75	16.770,02	
V.	Opłaty adm.	1.500,—	329,85		329,85	
VI.	Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publ. . . .					
VII.	Dopłaty	500,—	409,16	6.077,94	6.487,10	
VIII.	Udział w podatkach państwowych	13.270,—	27.617,13		27.617,13	
IX.	Dodatki do podatków państw. . .	63.037,[illegible]3	36.713,93	1.997.75	38.711,68	
X.	Podatki samoistne	192.811,81	204.831,08	10.789,26	215.620,34	
XI.	Różne	55.996,59	58.100,41		58.100,41	
		472.370,—	456.862.66	19.132,70	475.995,36	
	Dochody nadzwyczajne:					
I.	Z sprzedaży majątku	25.000,—	22.911,68		22.911,68	
II.	Pożyczki	36.935,—	30.000,—		30.000,—	
III.	Różne	54.068,69	38.224,04		38.224,04	
		116.003,69	91.135,72		91.135,72	

Rozchód

Dział	Treść wedł. budżetu	Sumy preliminowane (razem)	Dochód	Zaległości czynne	Razem	Uwagi
I.	Administracja	84 145,26	81 363,26		81. 363,26	
II.	Majątek komunalny	300,—	111,90		111,90	
III.	Przedsiębiorstwa komunalne					
IV.	Spłata długów	43 787,61	42 386,77		42.386,77	
V.	Drogi i place publ.	194.736,12	171 205,61		171.205,61	
VI.	Oświata	9 672,—	9.326,81		9.326,81	
VII.	Kultura i sztuka	1 245,—	600,—		600,—	
VIII.	Zdrowie publiczne . . .	18 191,02	15.243.05		15.243,05	
IX.	Opieka społeczna	12.936,—	9 629,52		9.629,52	
X.	Popieranie roln	10 950,—	6 602,—		6.602,—	
XI.	Popieranie przem i handlu . .	750,—	328,10		328,10	
XII.	Bezpieczeństwo publ	1 500,—	1.471,84		1.471,84	
XIIa.	Świadcz na rzecz innych zw sam.	64 911.—	62.808,28		62.808,28	
XIII.	Różne	23 545,99	19 548,50		19 548,50	
		466 670,—	420 625,64		420.625,64	
	Rozchody nadzwyczajne:					
I.	Administracja ogólna	75.700,—	72 911,68		72.911,68	
II	Drogi i place publ	34 068,69	18 224,04		18.224,04	
III	Opieka społeczna	11 935,—				
		121 703,69	91.135,72		91.135,72	

Ogólny dochód zwycz.	456.862,66
Zaległość budż . . .	19.132,70
Ogólny doch nadzwycz.	91.135,72
	567.131,08
Ogólny rozch. zwycz.	420.625,64
Ogólny rozch. nadzw.	91.135,72
	511 761,36
Nadwyżka	55.369,72

VIII. Wydajność podatków i opłat na rzecz powiatu w roku 1930/31.

Lp.	Przedmiot	Wpływ rzeczywisty
1	Udział w podatkach państwowych	27.617,13
2	Dodatek do państwowego podatku gruntowego	19.551,02
3	Połowa dodatku do państwowego podatku przemysł.	5.728,41
4	$^{2}/_{3}$ dodatku do państw. podatku od spożycia, zużycia względnie produkcji	6.634,68
5	Połowa dodatku od opłat i patentów na wyrób i sprzedaż napojów alkoholowych	4.799,82
6	1% opłaty od umów od przeniesienia własności nier.	14.566,45
7	Podatek od zaprotestowanych weksli	
8	Podatek od spadków i darowizn	
9	Podatek od prawa polowania	1.050,63
10	Podatek od samochodów i motocykli	650,—
11	Opłaty na utrzymanie dróg	28.592,69
12	Dodatek do państwowego podatku dochodowego	136.831,70
13	Podatek samoistny od budynków mieszkalnych	14.6[illegible]6,66
14	Podatek od psów	7.517,24
15	Podatek od uposażeń	935,71
16	Z opłat administracyjnych	329,85
17	Opłaty za nadmierne używanie dróg	409,16
18	Za wymiar podatków państwowych	925,27
19	Zwrot sum wyłożonych na utrzymanie dróg gminnych	499,66
20	Zwrot kosztów utrzymania dróg dojazdowych	59,21
	razem	271.385,29

IX. Sprawozdanie z gospodarki drogowej za rok 1930/31.

Wydział Powiatowy ma w własnym zarządzie:

a) dróg państwowych . . . . 31,070 km
b) dróg wojewódzkich . . . . 42,765 km
c) dróg powiatowych . . . . 68,458 km
d) dróg gminnych . . . . . 3,865 km

razem 146,158 km

Na pobory kierownika, siły kancelaryjnej i drogomistrzów wydano razem 13.121,24 złotych.

Na świadczenia socjalne wydano razem 962,10 złotych.

Na opłaty kolon robotniczych wydano 20.974,71 złotych.

Na świadczenia socjalne wydano 1.968,48 złotych.

Wykaz dostarczonego i zużytego materjału w m³ na drodze państwowej.

	Surowy kamień	Tłuczeń	Bruk	Żwir	Glina	Drobny kamień
Przejęto z roku 1929/30	2.593	520	244	56		
W ciągu roku 1930/31 zakupiono . .	781		251	134		
Potłuczono surowego kamienia na tłuczeń .	1.217	800				
razem :	3.374	1.320	495	190		
zużyto :		396	37	148		
pozostaje na rok 1931/32 :	3.374	924	458	42		

Na drodze państwowej w Więcborku przełożono i założono bruk o powierzchni 185 m² przyczem zużyto razem 37 m³ brukowca i 42 m³ żwiru, od stacji 44,1 — 44,6 + 50 szabrowano powłokę, przyczem zużyto 335 m³ tłucznia i 126 m³ żwiru.

Wykaz dostarczonego i zużytego materjału na drogach wojewódzkich.

	Surowy kamień	Tłuczeń	Bruk	Żwir	Glina	Drobny Kamień
Przejęto z roku 1929/30	1.984	571	503	510		
W ciągu roku 1930/31 zakupiono . .	1.236	595		244		
Potłuczono surowego kamienia na tłuczeń .	558					
razem :	3.220	1.166	503	754		
zużyto :		116	292	333		
pozostaje na rok 1931/32 :	3.220	1.050	211	421		

Na drodze wojewódzkiej Sępolno—Pamiętowo, w Sępolnie na ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego. położono półbruczek o powierzchni 1835 m², przyczem zużyto 292 m³ półbruczku i 310 m³ żwiru.

Wykaz dostarczonego i zużytego materjału w metrach sześciennych na drogach powiatowych i gminnych.

	Surowy kamień	Tłuczeń	Bruk	Żwir	Glina	Drobny kamień
Przejęto z roku 1929/30	1.946	2.015	76	645		
W ciągu roku 1930/31 zakupiono . .	446	879	230	387		
Potłuczono surowego kamienia na tłuczeń .	1.056					
razem :	2.392	2.894	306	1.032		
zużyto :		858	253	685		
pozostaje na rok 1931/32	2.392	2.036	53	347		

Na drodze powiatowej Więcbork—Śmiłowo w Więcborku położono półbruczek o powierzchni 1.540 m^2, przyczem zużyto 253 m^3 półbruczku, 280 m^3 żwiru i 38 m^3 tłucznia.

Na drodze powiatowej Piaseczno—Lutówko szabrowano 300 mb. (stacja 5,5 — 5,8), przyczem zużyto 128 m^3 tłucznia i 100 m^3 żwiru.

Z 2150 m^3 kamienia surowego wytłuczono 2.274 m^3 tłucznia czyli z 1 m^3 surowego kamienia 1,058 m^3 tłucznia.

Przeciętny koszt materjału wynosi:

a) za kamień surowy	15,— zł
b) za kamień brukowy	34,— zł
c) za żwir	6,— zł

Przeciętny koszt tłuczki kamienia wynosił 5,50 zł.

Przeciętny koszt brukowca wynosił 14,— zł.

Na świadczenia socjalne około tłuczki kamienia wydano 2.848,12 zł.

Bieżąca konserwacja.

Przy łataniu powłoki na drodze państwowej zużyto 61 m^3 tłucznia i 22 m^3 żwiru, na drogach wojewódzkich zużyto 116 m^3 tłucznia i 21 m^3 żwiru, na drogach powiatowych i gminnych zużyto 112 m^3 tłucznia i 165 m^3 żwiru.

Bankietów obcięto na drodze państwowej	razem	28 km
na drogach wojewódzkich		22 km
na drogach powiatowych		30 km
	razem	80 km

Drogowskazy.

Pomalowano i zakupiono drogowskazy, znaki ostrzegawcze i kamienie kilometrowe o kosztach 360,10 zł.

Zadrzewienie.

Na zakup materjału pielęgnacyjnego, ochronnego, na robociznę i pobory ogrodnika wydano 1.699,94 zł.

Drogi gminne.

Na drodze gminnej Mała Cerkwica zaszabrowano 998 mb. powłoki szabrowej, przyczem zużyto 5[illegible]0 m^3 tłucznia i 360 m^3 żwiru.

Bankietów obcięto 1 km.

Spółki wodne.

W tutejszym powiecie istnieją 3 spółki wodne, jedna w Sitnie, Wielowiczu i w Sępolnie z siedzibą w Komierowie.

Pozatem okazuje się konieczność założenia jeszcze dwóch dalszych i to w Sypniewie i Kamieniu.

Również jest pożądane założenie jednej spółki drenarskiej w Wielowiczu.

Porównanie.

Na pobory personelu	wydano	13.121,24	zł
Na opłatę kolon robotniczych	„	20.974,71	zł
Na świadczenia socjalne powyższych . . .	„	2.930,58	zł
Na utenzylja biurowe itp.	„	2.826,40	zł
Na drogowskazy	„	360,10	zł
Na materjał do nowych powłok i renowacji .	„	102.842,33	zł
Na bieżącą konserwację	„	5.687,—	zł
Na tłuczkę kamienia	„	16.094,—	zł
Na świadczenia socjalne kamieniarzy . . .	„	2.848,12	zł
Na drzewka owocowe	„	1.699,94	zł
Na różne	„	1.821,19	zł
	razem:	171.205,61	zł

X. Sprawozdanie Sekcji Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie

za czas od 1 kwietnia 1930 r. do 31 marca 1931 r.

Liczba wypadków w przedsiębiorstwach rolnych i leśnych wynosi w roku sprawozdawczym 101.

Oprócz powyższych zgłoszeń wypadkowych załatwiono również sprawy z lat ubiegłych.

Poznański Wydział Wojewódzki jako Zarząd Główny Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie uchwalił na posiedzeniu w dniu 6 listopada 1929 r. pobrać na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w Rolnictwie;

a) składki w wysokości 1,50 zł w stosunku do 1 (jednej) marki rzeczywistego (przedwojennego) podatku gruntowego oraz 1,50 zł w stosunku do 1 (jednego) złotego podatku gruntowego fikcyjnego;

b) dodatki do składek w wysokości 1 (jednego) złotego od każdego rozpoczętego tysiąca zarobku rocznego, jaki miał poszczególny urzędnik rolny wzgl. robotnik fachowy, przyczem za podstawę do wymiaru przyjmuje się do punktu a) stan z dnia 31 grudnia 1928 r. do punktu b) rok 1928 r.

Statystyka per 31 grudnia 1930 r.

1.	I. Na dzień 31. XII. 1930 r. było producentów rolnych (członków zakładu)	3.837
	a) rzeczywistego podatku gruntowego przedw. było .	31.823,28 mk
	b) fikcyjnego podatku gruntowego było . . .	1.163,— zł
2.	c) wartość wynagrodzenia w gotówce i w naturaljach, które wszyscy urzędnicy rolni i robotnicy fachowi otrzymali w roku kalendarzowym 1930 stanowi .	190.262,— zł
	II. A. Ubezpieczonych przedsiębiorstw było ogółem . . .	52.969,76'34 ha
	w tem:	
3.	1) głównych, rolnych i leśnych było . . .	3.837
	w tem przedsiębiorstw obejmujących:	
	a) nie więcej niż 20 ha było	3.199
4.	b) ponad 20 ha jednakże nie więcej niż 30 ha było .	232
	c) ponad 30 ha było	406
	2) ogrodniczych i cmentarnych	
	3) pobocznych, przemysłowych było .	26
	III. B. Ubezpieczonych czynności podlegających ubezpieczeniu:	
5.	1) Zwykłych robotników rolnych i leśnych (mężczyzn, kobiet oraz dzieci) było	6.017
	2) robotników fachowych było	75
6.	3) urzędników rolnych było	34

7. 4) producentów wraz z żonami, a więc razem ubezpieczonych na zasadzie § 5,4a statutu było 4.578
8. 5) członków rodziny było 8.327

Składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie ściągnięto w roku kalendarzowym 1930 mniej 2% tytułem należytości poborowej dla gmin . . . . 51.575,78 z

Koszta administracyjne Sekcji za rok 1930 wynoszą . . . 3.095,34 z

XI. Opieka społeczna.

W okresie sprawozdawczym rozpatrywano 21 zażaleń ubogich o przymusowe nałożenie obowiązku udzielenia zapomóg z funduszów publicznych. Zgodnie z postanowieniem § 41 ustawy o właściwości władz z dnia 1. VIII. 1883 r. zobowiązał Wydział Powiatowy w 14 wypadkach związki wspierania ubogich do udzielenia wsparcia. W grudniu 1930 r. przeprowadzono lustrację domów ubogich, podczas której wręczył Starosta Powiatowy poszczególnym ubogim zapomogi doraźne. Ogółem wydatkowano na ten cel 1.610,95 zł. Ponadto obdarzono z okazji Świąt Bożego Narodzenia 190 dzieci rodziców ubogich względnie bezrobotnych, a mianowicie wręczono im cukier, pończoszki i koszulki, których szyciem zajęła się żona Starosty. Na ten cel wydatkowano ogółem 994,43 zł.

Z końcem roku sprawozdawczego przebywało w zakładach krajowych 14 umysłowochorych i jedno dziecko ociemniałe, a mianowicie:

w Krajowym Zakładzie Psychjatrycznym w Kocborowie	12
w Krajowym Zakładzie Psychjatrycznym w Świeciu	2
w Krajowym Zakładzie dla Ociemniałych w Bydgoszczy	1
razem:	15

Koszta utrzymania wyżej wspomnianych osób wynoszą 1,80 zł dziennie. Z tego ponosi powiat $^2/_3$ kosztów, resztę $^1/_3$ kosztów ponoszą gminy. Powiat wypłacił w roku 1930/31 tytułem utrzymania wyżej wspomnianych osób ogółem 7.109,59 zł.

Pomocy bezrobotnym udzielano w ten sposób, że w powiecie uruchomiono na większą skalę prace doraźne na szosach, wskutek czego dano 60 robotnikom możność zarobkowania na utrzymanie rodziny. Akcję specjalnej pomocy bezrobotnym rozpoczęto w lutym 1931 r. Obdarzono ogółem 205 rodzin bezrobotnych, a mianowicie: 62 bezrobotnych z dużą rodziną, 137 bezrobotnych z małą rodziną i 6 bezrobotnych samotnych.

Jeden bezrobotny otrzymał przeciętnie 2 ctr. węgla, 30 ft. mąki żytniej, 10 ft. grochu i 3 ft. słoniny wzgl. wołowiny. Na powyższy cel wydatkowano 3.000 zł, które przekazał Pomorski Urząd Wojewódzki.

XII. Szpital Powiatowy.

W dniu 31. X. 1930 r. przejął Wydział Powiatowy po prawie dziesięcioletnim procesie w posiadanie szpital w Więcborku będący dotąd w administracji Zakonu Kawalerów św. Jana.

Administrację szpitala powierzono siostrom Elżbietankom z Poznania.

XIII. Kolonja letnia w Kamieniu.

Wydział Powiatowy urządził w roku 1930 za porozumieniem się z zarządem Zakładu św. Anny w Kamieniu kolonję letnią w tymże zakładzie dla 50 dzieci płci żeńskiej narodowości polskiej zamieszkałych na terenie powiatu złotowskiego, a uczęszczających do tamtejszych szkół polskich i to w czasie od 15. VII. do 12. VIII. 1930 r.

Koszta kolonji letniej wynosiły 3.061,18 zł.

XIV. Oświata.

Powiat jest podzielony na następujące rejony oświatowe;

I. Rejon Sępolno: Sępolno, Piaseczno, Lutówko, Niechorz, Świdwie, Zboże, Trzciany

II. Rejon Więcbork: Więcbork, Śmiłowo, Pęperzyn, Witunia, Zakrzewek, Nowydwór i Suchorączek

III. Rejon Iłowo: Iłowo, Sypniewo, Dorotowo, Lubcza, Zakrzewska Osada, Jeleń, Radońsk, Lutowo i Wiśniewa

IV. Rejon Wielowicz: Wielowicz, Szynwałd, Płosków, Sośno, Rogalin, Jastrzębiec

V. Rejon Wałdowo: Wałdowo, Wilkowo, Włościborz, Zalesie, Komierowo, Obodowo, Dębiny, Przepałkowo

VI. Rejon Kamień: Kamień, Dąbrowa, Witkowo, Orzełek

VII. Rejon Dąbrówka: Dąbrówka, Obkas, Duża Cerkwica, Mała Cerkwica

VIII. Rejon Płocicz: Gmina Płocicz, sama jedna z własnym aparatem projekcyjnym.

Akcję oświatową prowadzi nauczycielstwo poszczególnych rejonów. Każdy z powyższych rejonów posiada lampy projekcyjne, za pomocą których urządza się wieczornice oświatowe. Przezrocza dostarcza Wydział Powiatowy z własnych zapasów wzgl. wypożycza z Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego. Ogółem urządzono 141 wieczornic.

Tematy referatów były bądź to okolicznościowe, bądź też treści historycznej, krajoznawczej, religijnej itp. Za każdą wieczornicę płaci Wydział Powiatowy 15,— zł. Wstępnego od publiczności nie pobiera się.

Powiatowa Komisja Oświatowa urządziła 14 kursów wieczornych w miejscowościach:

1. a) kurs języka polskiego dla niemców
   1) w Dąbrówce
   2) w Dużej Cerkwicy
   3) w Płoskowie
   4) w Jazdrowie
   5) w Kamieniu
   6) w Radońsku
   7) w Sitnie
2. b) kurs stopnia I-szego
   1) w Witkowie
   2) w Przepałkowie
   3) w Komierowie
   4) w Lubczy
   5) w Lutowie
3. c) kursy stopnia II-go
   1) w Dąbrówce
   2) w Więcborku.

Program tych kursów obejmował język polski, rachunki, geografję, naukę o Polsce współczesnej i historję Polski. Zajęcie odbywało się 3 razy w tygodniu po 3 godziny. Ogółem uczęszczało na kursy 339 osób. Powiatowa Komisja Oświatowa zwiedziła większość kursów.

Ministerstwo W. R. i O. P. w roku sprawozdawczym przyznało na cele oświatowe subwencję w kwocie 2.000,— zł.

XV. Hodowla Bydła Rasowego

W roku gospodarczym 1930/31 przyprowadzono do licencji 86 stadników, z których uznano za zdatne 44.

W porównaniu z rokiem ubiegłym komisja stwierdziła postęp w dążeniu podniesienia hodowli.

W tym samym roku gospodarczym założono w powiecie 7 nowych stacji buhaji gminnych w myśl ustawy o państwowym nadzorze nad buhajami i to:

1) W gminie Sośno	kosztem	850,— zł
2) W gminie Dębiny	„	950,— zł
3) W gminie Suchorączek	„	1.100,— zł
4) W gminie Szynwałd	„	900,— zł
5) W gminie Wielowicz	„	950,— zł
6) W gminie Orzełek	„	1.127,45 zł
7) W gminie Witkowo	„	603,60 zł
	razem:	6.381,05 zł

Z powyższej sumy pokryły poszczególne gminy 33%, Skarb Państwa 10%, a resztę pokrył powiat z własnych funduszy i z otrzymanej subwencji Ministerstwa Rolnictwa.

Ogółem z końcem roku gospodarczego było 23 stacji buhaji gminnych.

Oprócz tego znajdują się w powiecie 4 buhaje stacjonowane przez Pomorską Izbę Rolniczą u osób prywatnych nabyte za subwencją Pomorskiej Izby Rolniczej i Wydz. Pow.

Pozatem udzielono subwencji w sumie 254,— zł na zakup knurów:

1. p. Chylewskiemu Janowi w Kamieniu
2. p. Kowalskiemu Antoniemu w Lubczy.

Na premjowanie bydła włościańskiego wydano na przeglądzie w roku ubiegłym ogółem 700,— zł.

XVI. Sprawodzanie Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu Sępoleńskiego w Sępolnie wraz z jej oddziałami w Więcborku i Kamieniu Pom. za rok 1930.

Cel i Organizacja.

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu sępoleńskiego w Sępolnie wraz z jej Oddziałami w Więcborku i Kamieniu jest instytucją bankową prawa publicznego o popularnej pewności, posiada odrębną osobowość prawną i korzysta w granicach jej statutu z uprawnień przyznanych Komunalnym Kasom Oszczędności rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 38 poz. 339). Terytorjalny zakres działania stanowi obszar powiatu sępoleńskiego. Celem Komunalnej Kasy Oszczędności jest ułatwianie gromadzenia oszczędności, ich oprocentowanie oraz lokowanie w sposób pewny jak i udzielenia taniego i dogodnego kredytu, również załatwienie innych tranzakcji finansowych przewidzianych w ramach statutu z dnia 10 września 1928 r. oraz specjalnych przepisów względnie dekretów Władz Nadzorczych.

Organami i władzami Kasy są:

1. **Rada Kasy:** do której należą się pp. Szambelan Prądzyński — Skarpa jako przewodniczący, kupiec A. Klein — Sępolno jako zastępca przewodniczącego, a jako członkowie właściciel ziemski Juljan Gliszczyński — Zboże, właściciel ziemski Jan Daroń — Kamień i właściciel ziemski Florjan Gracz — Sypniewo.

2. **Zarząd Kasy:** w skład którego wchodzą pp. Starosta [illegible]rnass jako naczelnik, jako członkowie burmistrz Ernest z Kamienia i B. Schweitzer właściciel dóbr Witunia oraz jako zastępca naczelnika Dyrektor A. Konopczyński z Sępolna.

3. **Urzędnicy Kom. Kasy Oszczędności:** Kierownik Centrali Dyrektor A. Konopczyński, zastępca kierownika P. Płaczkowski oraz 5 księgowych, zaś kierownikiem Oddziału w Więcborku K. Brandt, a w Kamieniu J. Puterczak.

4. **Sejmik Powiatowy:** jest władzą kontrolującą oraz związkiem poręczającym Komunalnej Kasy Oszczędności. Kontrolę sprawuje nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej, do której należą: pp. E. Głazik, kupiec z Sępolna, jako przewodniczący, a jako członkowie mistrz ślusarski Paweł Szalski, Więcbork i sekretarz Z. Z. P. Kasper Rajewski z Kamienia.

Wojewoda Pomorski jest władzą nadzorczą I instancji, który współdziała z Izbą Wojewódzką w myśl § 59 rozp. Min. Spraw W. i Min. Skarbu z dnia 26. III. 1928 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 44 poz. 424 w przypadkach z przepisami oznaczonych.

Władzą Nadzorczą II instancji jest Minister Spraw Wewnętrznych działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zarys rozwoju Komunalnej Kasy Oszczędności od założenia do czasu obecnego.

Od 15. VII. 1919 r. do 22. I. 1920 r. była Kasa samodzielna, lecz pod zarządem w Złotowie pod nazwą „Kreissparkasse des Kreises Flatow Ost w Sępolnie". Z dniem 23. I. 1920 r. to jest od chwili przejęcia rządów przez władze polskie stała się kasa samodzielną instytucją pod nazwą „Powiatowa Kasa Oszczędności w Sępolnie", a dopiero z dniem 1-go stycznia 1929 r. na podstawie rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 13. IV. 1927 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (D. U. Rz. P. Nr. 38 poz. 339) oraz rozp. wykon. z 26. III. 1928 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 44 poz. 424) istnieje instytucja nasza pod nazwą Komunalna Kasa Oszczędności powiatu sępoleńskiego w Sępolnie, która przejęła wszelkie aktywa i pasywa dawniejszej Powiatowej Kasy Oszczędności w Sępolnie.

Dzięki pomocy i poparcia z strony władz nadzorczych jak i Komunalnego Banku Kredytowego oraz innych banków państwowych przez przydzielenie większych kredytów w formie redyskonta rozwija się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu sępoleńskiego w Sępolnie przychodząc temsamem z poważną pomocą finansową przedewszystkiem rolnictwu oraz przemysłu i handlu tutejszego powiatu. Również przyczyniła się Kasa przez udzielenie pożyczek dodatkowych poza pożyczkami udzielonemi przez Państwowy Bank Rolny do wykupienia gospodarstw rolnych z rąk niemieckich.

O powyższem świadczą następujące dane:

Przegląd ogólny za czas od 1924 do 1930 roku.

Rok	Ilość kw.	Obroty do- i rozch.	Suma bilansowa (jedn. str.)	Oszczędn. wkłady na rk. bieżący	Pożyczki udzielone	Fundusze rezerwowe i inne
1924	4	2.863.460,52	165.583,91	143.663,65	152.698,09	4.920,26
1925	4	13 986.048,47	620.241,07	579.225,21	593.860,37	15.344,—
1926	4	13.392.522,12	803.421,11	748.115,11	755.447,61	29.596,05
1927	5	30.274.650,15	1.592.139,56	759.320,04	1.070.849,95	164.726,43
1928	3	36.202.403,11	2.260.269,83	949.775,32	1.478.198,45	168.158,73
1929	4	72.708.154,29	2.319.795,67	947.369,30	1.858.706,42	161.790,44
1930	4	63.592.486,10	2.692.971,54	998.442,06	2.197,796,—	184.905,15

Rok	Ilość kw.	Ruchomości	Nieruchomości	Sumy przechodnie	Czysty zysk	Rediskont i Banki
1924	4	1.800,01			17.000,—	
1925	4	4.000,—		4.706,05	25.152,06	
1926	4	5.980,—		8.643,83	23.843,02	
1927	5	5.384,—	8.055,—	13.017,99	52.843,44	203.966,25
1928	3	1.871,60	8.121,—	16.295,24	43.333,52	409.454,90
1929		4.534,37	28.979,38	10.474,51	38,020,65	768.823,91
1930	4	9.207,25	28.399,40	15.170,59	32.435,93	1.032.370,—

W r. 1930 tj. od 1. I. do 31. XII. 1930 opracowano weksli 5.641 szt. na sumę zł 3.482.335,86.

Zainkasowano weksli zastępstwo Banku Polskiego sztuk 3.412 na zł 1.937.544,31. Innych weksli inkasowych zainkasowano na zł 1.602.168,75. Udzielono nowych pożyczek innych sztuk 333 na zł 274.170,88. Wpłat i wypłat oszczędności było 1.905 na zł 1.030.282,36 oraz załatwiono pism awizacji itp. sztuk 37.779.

XVII. Bilans Komunalnej Kasy Oszczędności
Powiatu Sępoleńskiego w Sępolnie.

AKTYWA — per 31 grudnia 1930 r. — PASYWA

AKTYWA		PASYWA	
1. Gotówka	687,23	1. Kapitał zakładowy	66.220,65
2. Banki	1.917,47	2. Fundusz rezerwowy	105.636,88
3. Papiery wartościowe własne	9.950,90	3. Inne rezerwy	13.047,62
4. Papiery wartościowe funduszu zasobowego	14.938,32	4. Wkłady instytucyj państw., samorząd. i innych	89.403,02
5. Weksle dyskontowe	869.617,93	5. Wkłady osób fizyczn. i firm prywatnych	777.996,73
6. Pożyczki na skrypty dłużne	1.989,75	6. Salda kredytowe rach. bież. inst. państw. i samorząd.	41.388,59
7. Pożyczki termin. na zastaw	470.630,65	7. Salda kredytowe rach. bież. osób fizycz. i firm prywat.	89.653,72
8. Pożyczki na rachunek bież.	722 073,03	8. Redyskont weksli	368.358.04
9. Pożyczki hipoteczne	17.554.83	9. Kredyt udzielony Kasie	664.012,82
10. Pożyczki komunalne	115.929,81	10. Różne	276.721,08
11. Ruchomości	9.207,25	11. Czysty zysk	32.435,93
12. Nieruchomości	28.399,40		
13. Różne	261.978,48		
Razem	2.524.875,08	Razem	2.524.875,08
14. Weksle do inkasa	61.211,96	12. Weksle do inkasa	61.211,96
Razem	2.586.087,04	Razem	2.586.087,04
15. Depozyty nasze	106.884.50	13. Depozyty obce	106.884,50
Razem	2.692.971,54	Razem	2.692.971,54

Rachunek strat i zysków.

STRATY — per 31 grudnia 1930 r. — ZYSKI

STRATY			ZYSKI	
1. Procenty i prowizje zapł. i dop.		189 333,83	1 Procenty	289.727,40
2. Koszty administracyjne:			2 Inne	145,82
a) osobowe	49 625,23			
b) rzeczowe	11.669,40	61 294,63		
3. Podatki i opłaty skarbowe		350,46		
4. Straty na dłużn niewypłac		4 157,19		
5. Odpisy amortyzyjne:				
a) nieruchomości	579,98			
b) ruchomości	1 023,39	1 603,37		
6. Inne		697,81		
7. Czysty zysk		32.435,93		
Razem		289 873.22	Razem	289 873,22

Zestawiono:

Sępolno, dnia 10. marca 1931 r.

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Sępoleńskiego w Sępolnie.

(—) Konopczyński, dyrektor. (—) Płaczkowski.

Badano:

Sępolno, dnia 12 marca 1931 r.

ZARZĄD KASY:

(—) Ornass, starosta powiatowy.
(—) Ernest. (—) Schweitzer.

Sprawdzono:

Sępolno, dnia 21 marca 1931 r.

RADA KASY:

(—) A. Klein. (—) Daroń. (—) Gracz.
(—) Gliszczyński.

Rewidowano:

Sępolno, dnia 16 marca 1931 r.

KOMISJA REWIZYJNA:

(—) K. Rajewski. (—) P. Szalski.

Sępolno, dnia 24. X. 1931 r.

WYDZIAŁ POWIATOWY

(—) ORNASS, Starosta Powiatowy.
(—) Prądzyński. (—) Schweitzer. (—) Klein.
(—) Rajewski. (—) Gliszczyński. (—) Kowalik.